

Zasavski TEDNIK

Štev. 45

Trbovlje, dne 3. novembra 1956

Leto IX.

S posvetovanja zavoda za pospeševanje gospodinjstva

V ponedeljek dopoldne je bilo v Trbovljah širše posvetovanje zavoda za pospeševanje gospodinjstva in zveze ženskih društev z občinskimi gospodinjstvi pospeševalkami. Posvetovanja so se med drugimi udeležile še predsednica zveze ženskih društev Slovenije tov. Angelica Ocep, sekretarka zveze ženskih društev Hrvaške tov. Separovičeva, predsednica zveze zadrug Slovenije tov. Vilma Pirkovič, sekretar okrajnega odbora SZDL Trbovlje tov. Janez Jesenšek in zastopnice pospeševalnih centrov iz Maribora, Celja, Murske Sobote, Novega mesta, Kočevja, Ptuja in Nove Gorice ter Maribora.

Vse občinske pospeševalke so na kratko povedale poročilo o delu občinskih centrov, zastopnice ostalih okrajnih centrov pa so povedale svoje izkušnje pri dosedanjem delu.

O poteku posvetovanja bomo pisali v naslednji številki našega lista.

O družbenem planu za leto 1957 Nadaljevanje politike stabilizacije

OBSEG INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE BO ZNOVA VEČJI ZA PRIBLIŽNO 15 ODSOTKOV — POVEČANJE IZVOZA — VEČ SREDSTEV ZA ŠIROKO POTROŠNJO — KAJ PA KMETIJSTVO? NOV PLAČNI SISTEM?

Ko se bo prihodnje dni sestala Zvezna ljudska skupščina na svoje redno zasedanje, bo med drugim obravnavala tudi družbeni načrt za prihodnje leto. Kolikšne važnosti je obravnavanje tega važnega načrta že sedaj pred koncem leta, ni treba poudarjati, saj ni nobenega dvoma, da nam bo to omogočilo nemoteno razvijanje našega celotnega gospodarstva.

Poglejmo nekatere najvažnejše značilnosti osnutka novega družbenega načrta za leto 1957.

Predvsem se bo nadaljevala politika stabilizacije. Še pravi, uspehi, ki smo jih v letošnjem letu dosegli, bomo skušali še bolj uveljavljati tudi v prihodnjem letu in poiskati še mnoge druge možnosti, da se bo naš trg dokončno utrdil. Gre končno za to, da odpravimo tudi najmanj-

ša nihanja cen na našem tržišču.

Kljub temu, da brikone v celoti ne bomo dosegli predvidene letošnje povečane industrijske proizvodnje, predvsem zaradi motenj v pomladnih mesecih, pa nam dosedanje izkušnje povedo, da uspehi s tega področja ne gre manjšati. Gospodarstveni računajo, da se bo industrijska proizvodnja v letu 1957 povečala za kakih 15 odst., kar ni malo.

Dokaj narasli blagovni fondi bodo omogočili znatno večji izvoz. Računajo da se bo izvoz povečal za kakih 19 milijard dinarjev, s čimer bo bolj uravnotežena naša zunanjetrgovinska bilanca.

Odveč je vsakršna bojazen, da bi primanjkovalo blaga na domačem trgu. Prihodnje leto

predvidevamo tudi povečanje osebne potrošnje za 8 do 9 odst. Tov. Vukmanovič je s tem v zvezi dejal, da so sedanje nizke plače delavcev in uslužbencev zapreka za večjo realizacijo industrijskega blaga, s čimer se zavira tudi gospodarski razvoj. Zdaj se razpravlja o tem, kako bi povečali kupno moč, predvsem mestnega prebivalstva.

Glede standarda daje predvideni družbeni načrt dokaj ugodnejše perspektive, zlasti na področju preskrbe z industrijskim blagom. Na trgu bo še več raznovrstnega blaga, žal pa glede prehrane trenutno ni kakih večjih upov.

Kmetijstvo ni izpolnilo danih nalog. Zaostala je proizvodnja žit, napredovala pa je zlasti živinoreja.

Investicije v kmetijstvo bodo znatno večje, povečala se bodo zlasti sredstva za melioracije. Prav tako se bo prihodnje leto del graditvi novih prekopov Donava-Tisa-Donava, s čimer bo Volvodina kot žitnica naše države ogromno pridobila. Znatno večja sredstva pa bodo dana še za transport, stanovanja, zdravstveno zaščito in prosveto.

Važna je tudi naslednja novost. Novi predlog družbenega načrta napoveduje nekatere spremembe, ki bodo olajšale obravnavanje podjetij, imajo pa tudi ugodnosti za potrošnika. Spremembe sicer niso v plačnem sistemu, pač v prvi vrsti v finančnem poslovanju podjetij. Zvezni izvršni svet je namreč zmanjšal prometni davek. Predvsem je ta davek odpravljen na proizvodna sredstva.

In še nekaj o plačnem sistemu. Kritika tega sistema je sicer deloma upravičena, pokazala se je, da je vendarle precej vplivala na dosedanje delovanje podjetij. Kaže pa, da bo treba nekatere stvari spremeniti, da bi med drugim omogočili večje sodelovanje podjetij pri dobičku.

Izgleda pa, da bodo kmalu začeli študirati nov plačni sistem.

PROGRAM našega praznovanja v Sevnici

Ponedeljek, 5. nov. 1956: PGD »Gledališče mladih« uprizori dramo »Ljubezni in morja valovi«
Sreda, 7. nov. 1956: vokalno-instrumentalni koncert PGD
Petek, 9. nov. 1956: opereta »Dijak prosjak« gostujejo člani »Svobode« iz Radeč
Sobota, 10. nov. 1956: ob 11. uri: kino predstava za dijake
Nedelja, 11. nov. 1956: ob 9. uri razvite gasilske zastave ob 13. uri velike gasilske vaje ob 15. uri nogometni bržoturnir za pokal občine Sevnica ob 19. uri slavnostna akademija v gasilskem domu. Nato ljudsko rajanje.
Ponedeljek, 12. nov. 1956: ob 8. uri slavnostna seja občinskega odbora ob 9. uri spominna svečanost pred spominsko ploščo v Sevnici pred poslopjem sodišča ob 10. uri predvajanje domačih filmov za mladino, za odrasle pa ogled podjetij v Sevnici in izleti v parti-zanske vasi.

III. plenum LMS za okraj Trbovlje O ideološko-političnih problemih dela z mladino

Nedavni plenum OK LMS Trbovlje, ki je bil te dni v Zidanem mostu, je bil eden najbolj plodnih razgovorov članov OK LMS in voditeljev občinskih mladinskih vodstev. Plenum je ugotovil, da mladi voditelji dobro obvladajo široko problematiko dejavnosti med mladino.

Bogat referat sekretarja OK LMS Trbovlje, tov. Franca Sečnina, je dal podlago za široko obravnavo problemov. Ocena dosedanjega dela in stanja organizacij delavskega samoupravljanja. Pri zadnjih volitvah v DS je bilo izvoljenih v te organe 226 mladih delavcev ali 246 odst. več kot pred dvema letoma. Medtem ko je bil na tem področju torej dosežen lep uspeh, se na drugi strani še vedno ugotavlja premajhna skrb za vključitev mladih v organe družbenega upravljanja. Tako je od 324 članov upravnih odborov KZ le 6 mladih zadrugnikov.

Delegati tega plenuma so poudarili veliko pozornost tudi pripravi politično-ideološkega izobraževanja mladine. V razpravi so zlasti poudarili, naj bodo osnovna za to delo nedavno izdelani programi višjih vodstev LMS, o katerih smo že govorili v zadnji številki našega lista.

K 4 obveznim predavanjem za vsako organizirano mladino, pa lahko občinska in osnovna vodstva sprejmejo še dodatna predavanja. Pomemben je tudi sklep, da se k vsem strokovnim predavanjem uvedejo še politična predavanja. Tako se bodo mladi delavci vzgajali strokovno in politično.

V mesecu decembru in januarju bodo občinska vodstva izvedla seminarje za sekretarje osnovnih organizacij LMS s programom višjega nivoja, na katerih bodo novozvoljena vod-

stva pridobila osnovno znanje za vodenje svojih organizacij.

Na gimnaziji Brežice, na rudarskih šolah v Trbovljah in Zagorju, na srednji ekonomski šoli in morda še v nekaterih drugih centrih bi morali zaživeti marksistični krožki, podobni tistemu, ki že deluje na trboveljski gimnaziji. Na tej ustanovi dela v tem krožku 60 dijakov.

Razen tega je plenum sprejel sklep, da se vsa dejavnost organizacij LM izvede preko tekmovalnega programa. Tekmovanje bi bilo posvečeno rojstnemu dnevu maršala Tita. V ta tekmovalni program naj bi se vključili ideološko-politični program dela, izvedba volitev v vodstva vseh organizacij LM itd. Skratka: vso dejavnost mladine.

Plenum se je tudi zavzemal za večjo povezanost mladinskih organizacij s pionirskimi in jim pri njihovem delu včasih tudi pomagati. Prav bi bilo, da bi iz vodstev organizacij LMS izbrali mlade ljudi, ki imajo za to delo največ zanimanja in jih vključili v starešinske kakor tudi odredne sossve.

Letos se je mladina trboveljskega okraja pri raznih delovnih akcijah zelo dobro izkazala. Poleg treh MDB so imeli v posameznih krajih tudi razne manjše skupine, ki so delale razne športne in druge objekte. Gradnja teh objektov naj bi se nadaljevala tudi letos. Ob tej priložnosti je bil formiran štab mladinskih delovnih brigad, ki bo imel nalogo pripraviti 5 mladinskih delovnih brigad, ki se bodo udeležile zveznih ali pa lokalnih delovnih akcij.

Navzoči so bili tudi mnjenja, da se je treba aktivneje boriti proti raznim kvarnim plivom v mladinskih organizacijah in skrbeti za sistematičen sprejem mladih v članstvo ZK. A. K.

III. občinski praznik v Brežicah

V spomin na zgodovinske dni

28. oktober — spomin na ustanovitev Brežičke čete — Preteklo soboto slavnostna akademija — V nedeljo slovesna seja občinskega ljudskega odbora — Odred predvojaške vzgoje je dobil svojo zastavo — Parada mladosti — Športne prireditve — V ponedeljek premiera drame »Kreflik« — Več kulturnih prireditev tudi v bližnji okolici

Brežice — največja občina okraja Trbovlje — so v dneh od 26. do 30. oktobra praznovali svoj tretji občinski praznik v spomin na slavne dni v narodnoosvobodilni vojni. V počastitev občinskega praznika so bile v občini razne kulturne prireditve.

Uspele prireditve v nedeljo

Lep jesenski dan je sprejel minulo nedeljo goste, ki so prihiteli na praznovanje občinskega praznika v Brežicah. Med njimi so bili tudi sekretar OK ZKS Trbovlje Viktor Kovač, republikanski poslanec Ljudez Mlakar, načelnik Vojnega oddelka okraja Trbovlje, zastopniki JLA, predsednik občine Videm-Krško in Radeče, nadalje naši prvoborci, med njimi tudi Ivan Sorn-Botan iz Trbovelj.

Slavnostna seja občinskega ljudskega odbora je bila v Pro-

svetnem domu v Brežicah, kjer je imel spominski govor predsednik občine Ivan Kolenc, ki je poudaril pomen praznovanja občinskega praznika in zgodovinskih dni iz NOV, združenih v obletnico ustanovitve prve Brežičke čete.

Odred predvojaške vzgoje je dobil zastavo

Na stadionu TVD »Partizana« v Brežicah so se zbrali gostje in številno občinstvo. Med igranjem godbe na pihala iz Kapel so se pred slavnostno tribuno postrojili obvezniki predvojaške vzgoje, katerim je spregovoril predsednik občinskega ljudskega odbora Brežice in izročil komandantu predvojaške (Nadaljevanje na 5. strani)

Odkritje spomenika Tonetu Okrogarju in pokop padlega letalca Skromen, kot je bil skromen Nestl,

je spomenik, ki so ga v nedeljo odkrili narodnemu heroju in legendarnemu junaku naše ljudske revolucije — Njegov boj in življenje sta pripadala delavskemu razredu, zato bo njegov lik ostal v našem trajnem spominu

Globoko so se sklonile borbeno in delavske zastave, v nemem spoštovanju je zastala misel delovnega človeka in žareček požajeskega sonca je za hip osvetlil vrh marmornatega spomenika, raz katerega je zraknila državna zastava.

Nam in znanec se je pokazal spomenik umrlega narodnega heroja Nestla — borca, ki je svoje mlado življenje daroval za zmago delovnega razreda. Vmes so padale besede, besede, ki so nam razodevale kratko a tolikanj bogato življenje sina zagorskega rudarja. Prehodili smo z njim še enkrat vsa tisto pot, ki jo je prehodil pred petnajstimi in več leti in podživeljali smo vse tiste zmage, ki so bile dela njega in njegovih borcev.

Res: skromen je spomenik, toda saj vemo, da je bil tudi Nestl skromen in takšnega bomo ohranili v živem spominu. Le odprta knjiga, ki simbolično ponazarja ves spomenik, nam bo vedno znova povedala, da počiva pod to rušč eden naših velikih borcev.

Zalne komemoracije se je udeležila tisočglava množica Zagorjanov, med gosti pa tudi tov. Kladivar, zastopnik koraskih borcev in podpredsednik OLO tov. Burkelj. Pred spomenikom je govoril prvoborec tov. Zalelet in tov. Pečar. Spomenik je odkrila mestna organizacija ZB, ki ga je nato predala v varstvo predsedniku občine tov. Lukaču.

Pri komemoraciji je sodelovala godba na pihala in mešan, pevski zbor Topliške »Svobode«.

Isti dan so pokopali posmrtno ostanke tragično preminulega

letalca našega vojnega letalstva tovariša Janeza Globokarja. Na poti v prerani grob ga je spremljala velika množica Zagorjanov. (v)

Tisočglava množica je prišla k odkritju spomenika narodnemu heroju Nestlu

Praznovanje na Bučki

Lepo urejena razstava NOB

Tretji krajevni praznik na Bučki so v četrtek slovesno praznovali. Praznovanja na Bučki so se udeležili sekretar izvršnega sveta LRS tov. Miko Simič, zastopnika okrajnega odbora Trbovlje, sosednjih občin, več bivših partizanov, ki so sodelovali leta 1941 pri napadu na Bučko, starši padlega Jožeta Šaška in drugi.

Ob 9. uri dopoldne je bila v Zadržnem domu slavnostna seja krajevnega odbora, odbora socialistične zveze in Zveze borcev. Po seji so položili vence pred spominsko ploščo padlim borcem, talcem in žrtvam fašističnega nasilja.

Na mitingu je imel obširen govor član krajevnega odbora tov. Z. Iliaš in obudil spomin na leto 1941 ter na akcijo, ki je bila pred 15 leti na Bučki. Govoril je tudi zastopnik občine Sevnica, nato pa so skupno odšli pred spomenik padlega

Jožeta Šaška, kjer je bila spominna svečanost in polaganje vencev. V šoli je bila odprta razstava narodno osvobodilne borbe, ki je nazorno prikazala napad na Bučko. Razstavljeno je bilo tudi ročno delo šolskih otrok. Razstavljeno gradivo je

okrajni odbor ZB Trbovlje odkupil, kopije pa bodo ostale na Bučki za krajevni muzej. Praznovanja na Bučki se je udeležilo okrog 300 ljudi iz bližnje in daljne okolice. Sodelovala je pa tudi mladinska godba iz Senovega.

Proslava Dneva Združenih narodov v Trbovljah

V počastitev Dneva Združenih narodov, 24. oktobra, je priredil pododbor Društva LRS za Združene narode v Trbovljah slovesno proslavo Dneva ZN v torek, 23. oktobra v Domu »Svobode Zavarje«. O pomenu dneva in dejavnosti Združenih narodov je govoril tov. Bogdan Pogačnik, član Društva novinarjev LRS.

Slovesnost je prisostvovala okrog 200 Trboveljčanov. Predvaja se je tudi film iz NOV »Major Bayk«. Tudi sindikalna podružnica

državnih uslužbencev v Trbovljah je posvetila temu prazniku posebno pozornost in je na slavnostnem sestanku članov te podružnice govoril o pomenu Dneva Združenih narodov tov. dr. Franjo Juhart.

Razen tega so bile po vseh šolah kratke slovesnosti, posvečene Dnevu Združenih narodov. In so prosvetni delavci govorili šolski mladini o pomenu in dejavnosti te svetovne organizacije.

Priprave za ob ne zbere osnovnih organizacij, SZDL v zagorski občini

V zagorski občini se že pripravljajo na obne zbere osnovnih organizacij SZDL, ki bodo v drugi polovici novembra t. l. Nekateri organizacije so že imele razširjene seje s predstavniki društev in organizacij zaradi sestavljanja programa dela za bodoče obdobje, ki ga bodo predložile na občinskih zborih. Rajonski odbor SZDL Zagorje je ob tej priložnosti napovedal

TEKMOVANJE

vsem osnovnim organizacijam Socialistične zveze, ki jih je 16 na področju občine Zagorje. Tekmovanje vsebuje naslednje točke: Število volivcev, vključenih v SZDL, število članov, ki so plačali članarino do konca leta (tobe točki v odstotkih); odstotek udeležbe članstva na predvolilnih sestankih; odstotek udeležbe na občinskih zborih in izvedba občinskih zborov (organizacija in kvaliteta izvedbe).

Osnovna organizacija Socialistične zveze, ki bo dosegla največ točk, bo prejela od občnega zbora SZDL nagrado.

O poteku priprav in o problematiki v osnovnih organizacijah SZDL, in o izvedbi občinskih zborov bomo še poročali.

7 DNI PO SVETU

Kljub temu, da revolucionarni proces na Madžarskem v trenutku, ko pišemo, še ni končan, so vendar že vidni obrisi rezultatov te tragedije. Toda najprej k dosedanjemu dogajanju.

Madžari, ki so v zadnjih letih živeli pod podobnimi okolnostmi kakor Poljaki, so se živo zanimali za razvoj dogodkov v tej državi. Te smo v glavnih obrisih opisali že zadnjič. To je sprožilo široko ljudsko gibanje, ki je enodušno zahtevalo zagotovitev nacionalne neodvisnosti, suverenosti Madžarske, demokratizacijo političnega, gospodarskega in splošno družbenega življenja. Toda tedanja madžarska vlada tega ni hotela razumeti. Ožigosala ga je kot protirevolucionarno in pri takšni situaciji ni bilo potrebno mnogo, da se je gibanje spremenilo v upor z orožjem, ki so se mu pridružili vsi. Stvar bi se verjetno hitreje končala in bi ne imela tako hudih posledic, ki obsegajo tisoče mrtvih in ranjenih, razbiti glavno mesto Budimpešto in razstrojeno gospodarstvo ter promet, da takratna vlada ni zagrešila najusodnejšega koraka, da ni poklicala na pomoč iz držav se mišlečih sovjetskih čet. Sovjetske čete so se pozivu odzvale. Toda madžarske množice niso klonile tudi pred temi. Ko so boji že nekaj dni trajali, se je sestal Varnostni svet, da bi proučil situacijo na Madžarskem. Medtem je odstopila madžarska vlada iz Imre Nagyem na čelu in s Hegedusem, kot zastopnikom stare smrti ob strani. Ljudstvo tudi s to vlado ni bilo zadovoljno in ne miri se ne nadaljevali. Nagy je moral preostanek vlade, ki jo sedaj tvorijo predstavniki političnih skupin, kot so obstajale po koncu vojne leta 1945. Ta vlada je objavila svoj program, ki v veliki meri ustreza zahtevam množic in mir se je polagoma vrnil v deželo. Toda ostala je zahteva, da sovjetske čete takoj zapuste deželo.

Ko to pišemo, je v veljavi ultimativna zahteva upornikov in vlade, torej najširših madžarskih množic, da sovjetske čete v določenem času zapustijo madžarsko ozemlje. Situacija pa v tem trenutku izredno komplicira splošna mednarodna politična situacija, ki je nastala zaradi izraelske intervencije v Egiptu in oborožene intervencije Velike Britanije in Francije na področju Sueskega kanala. S »tiso pri politično« — ali celo dejansko spodbudo Anglije in Francije — so izraelske čete vdrle na egiptovsko ozemlje ter s svojimi oklopnimi enotami prodirle v bližino Sueskega kanala. Velika Britanija in Francija pa sta poslile izraelu in Egiptu ultimativno zahtevo, da prenehata s sovražnostmi ter se pred potekom določenega časa s svojimi padalskimi enotami pod pretezo, da »je treba zaščititi nemoteno plovbo skozi Sueski prekop«, napade Egipt.

Plaz, ki ga je začela sovjetska intervencija na Madžarskem in ki se je nadaljevala z izraelskim vpadom v Egipt in britansko in francosko intervencijo na področju Sueskega kanala, se je utrgal, toda ali se bo s tem tudi zaustavil?

Glede na tak razvoj dogodkov je težko prerokovati, da se bodo sovjetske čete dejansko umaknile z Madžarske. Kako bo ZSSR reagirala na dogajanje na Blaznem vzhodu, kako v Evropi? Varnostni svet je ob sovjetski intervenciji na Madžarskem, kljub svojemu »proučevanju situacije na Madžarskem« ostal neefektiven, ob izraelski in britansko-francoski intervenciji v Egiptu pa se je celo razcepil, ko je proti nadpolovičnemu sklepu o obsodbi izraelskega napada na Egipt vložila britanska delegacija svoj »veto«. Razcep je popolnejši tudi zaradi Eisenhowerjeve obljube, da bodo ZDA pomagale vsakemu, ki bo na Blaznem vzhodu napaden.

Splošna situacija torej v nobenem pogledu ni niti malo rožnata. Organizacija združenih narodov je sedaj v svoji zgodovini nedvomno v najtežji preizkušnji. Ali ji bo kos? Ali bo znala ustaviti plaz, ki se je utrgal v Budimpešti?

Mnogo je problemov, ki so jih nedavne konference članstva ZK po naših podjetjih le nakazale, žal pa ne dovolj osvetlile ali celo v razpravi zadovoljivo rešile. Razveseljivo pa je končno to, da so jih načele, in videti je, da so se posamezni komiteji podjetij začeli resno poglabljati v ta vprašanja in upati je, da jih bodo s pomočjo vodstev podjetij in sindikalnih organizacij tudi rešili.

Eden izmed takšnih zelo važnih in že perečih problemov je prehrana naših delovnih ljudi. Ugotovitev nekaterih članov ZK, da se del naših delovnih ljudi nezadostno hrani, utegne imeti dokaj težke posledice. To velja zlasti za tiste delavce, ki stanujejo v samskih domovih in tiste, ki so zaposleni na zunanjih delih brez prave kvalifikacije.

Ekonomska računica je povsem enostavna. Nek delavec, brez kvalifikacije, zasluži mesečno največ 7500 dinarjev. Navadno pa le do 7000 dinarjev. Za zajtrk, kosilo in večerjo v menzi porabi približno 5500 dinarjev. Za stanovanje in morda kakšne druge malenkosti pa ostalo. Kje je obleka, perilo, obutev in druge prepotrebne živ-

ljenjske potreščine, da o kakšnih časnikih, revijah, sploh ne govorimo.

Nič ni čudno, če mu ne ostane ničesar niti za malico: kos kruha in morda kosček sira ali eno, dve jabolki!

Mnogi si pomagajo na ta način, da si kuhajo sami. Izdatki za menzo so preveliki, in če hočejo kupiti najpotrebnejšo obleko in perilo, morajo prekleto stisniti kje drugje, kot pri hrani.

Navadno so zaposleni od 6. do 14. ure. Preden pridejo od dela, je ura 15. Nato je treba seve zakuriti, pristaviti, in kosilo je navadno kar večerja ob enem. Povsem jasno je, da mora šloveski organizem ob taki prehrani nujno pešati. Delovna sposobnost naglo pada in človek postane mnogo bolj dovzeten za razna obolenja. Najraje tuberkuloza. Za nas je važna ugotovitev nekega podjetja v Hrastniku, ki je dognalo, da je precejšnje število njihovih delavcev obbolelo ravno zaradi slabe in pomanjkljive prehrane. Podobno so ugotovili še v drugih podjetjih in zdravniški vedno bolj ugotavljajo, da se ta nevarna bolezen naglo širi.

Je pa tudi res, in to velja zlasti za dekleta, ki so zaposlena po raznih uradih, in pa tiste rudarske delavce, ki stanujejo v samskih domovih, predvsem kmečke sinove, da prve ves svoj zaslužek porabijo za obleke, drugi pa za zasluženim denarjem pomagajo posestvom.

Kar odkrito je treba povedati tem dekletom, da je sicer prav, če so dostojno oblečene, da pa ni prav, da pozabljajo na svoje zdravje. Zdravniki so namreč pri mnogih ugotovili kali zavratnih bolezni, ravno zaradi nezadostne prehrane. Pri samskih delavcih pa se opaža, da je sicer njihova hrana kalorično dovolj močna, žal pa preveč enostranska, brez nujno potrebnih vitaminov.

Vprašanje zase je, kako temu odpravi. Ponekod so predlagali zvišanje plač. To bi bilo morda resda najenostavnejše. Toda vemo, da je to nemogoče preprosto zategadelj, ker znaša vrednost njihovega dela toliko, kolikor pač zaslužijo. Seve je treba k temu pristeti še dajanje socialnega zavarovanja in davke ter podobno.

Menimo, da je rešitev edinoe

Brez malice in često tudi kosila

Kako se hranijo naši delovni ljudje?

Je pa tudi res, in to velja zlasti za dekleta, ki so zaposlena po raznih uradih, in pa tiste rudarske delavce, ki stanujejo v samskih domovih, predvsem kmečke sinove, da prve ves svoj zaslužek porabijo za obleke, drugi pa za zasluženim denarjem pomagajo posestvom.

Kar odkrito je treba povedati tem dekletom, da je sicer prav, če so dostojno oblečene, da pa ni prav, da pozabljajo na svoje zdravje. Zdravniki so namreč pri mnogih ugotovili kali zavratnih bolezni, ravno zaradi nezadostne prehrane. Pri samskih delavcih pa se opaža, da je sicer njihova hrana kalorično dovolj močna, žal pa preveč enostranska, brez nujno potrebnih vitaminov.

Vprašanje zase je, kako temu odpravi. Ponekod so predlagali zvišanje plač. To bi bilo morda resda najenostavnejše. Toda vemo, da je to nemogoče preprosto zategadelj, ker znaša vrednost njihovega dela toliko, kolikor pač zaslužijo. Seve je treba k temu pristeti še dajanje socialnega zavarovanja in davke ter podobno.

Menimo, da je rešitev edinoe

Preplačen otroški dodatek je treba vrniti

Zavod za soc. zavarovanje v Krškem je letos vložil 23 odškodninskih tožb

Naša skupnost podpira z otroškim dodatkom vzrejo in vzgojo otrok delavcev in uslužbencev ter drugih oseb, ki imajo pravico do otroškega dodatka. Otroški dodatek se daje družini z otroki kot dohodek z določenim namenom. Skupnost pa ob enem skrbi za pravilno uporabo tega dodatka. Tako pravi prvi člen uredbe o otroškem dodatku, ki je bil razglašen v zvezm Uradnem listu št. 36 dne 10. oktobra 1955.

Zavarovanci živijo pogosto v napačnem mišljenju, češ da je skupnost poklicana zato, da sama skrbi za otroke. Le-ta jim z otroškim dodatkom le pomaga pri vzreji. Zato ima vsa pravico, da pazi, če se otroški dodatek res uporablja v namene, za katere je določen, ne pa za pijančevanje, kar se čestokrat dogaja.

Do 30. nov. 1955 so otroški dodatek izplačevala podjetja sama. Podjetja so tudi izdajala zadavne odločbe. Od 1. dec. 1952 pa je prešla pravica o določanju otroškega dodatka na zavode za socialno zavarovanje in od tega dne dalje ti zavodi odločajo o teh pravicah.

Otroški dodatek pripada za vsakega otroka po prej omenjeni uredbi redno do izpolnjenega petnajstega leta starosti, ne glede na to, ali se ta otrok šola ali ne. Izjema so le tisti otroci, ki se pred petnajstim letom zaposlijo. Po prejšnjih uredbah je ta pravica veljala do 14. leta starosti.

Ce zavarovane nima nepremičnin, od katerih dohodkov plačuje dohodnino, ali če nima dohodkov iz profesionalnih poklicev, pripada otroški dodatek v nezmanjšanem znesku, ki znaša od 1. avg. 1955 dalje po 3240 din na otroka. Če ima zavarovane več otrok, za katere je upravičen prejemati otroški dodatek, se skupno otroški dodatek zniža po tabeli.

Po sedanjih uredbi, ki velja od 1. febr. 1955 dalje, je določen davek o dohodku nepremičnin na ta način, da pripada zavarovancu, pri katerem odpade na družinskega člana davek, predpisan za leto 1955 od 1 do 50 dinarjev 75 odst. otroškega dodatka, pri davku od 50 do 150 din 50 odst. in od 150 do 250 din pa le 25 odst. otroškega dodatka. Ako presega davek 250 dinarjev letno na osebo družinskega člana, izgubi zavarovane pravico do otroškega dodatka.

Vsak zavarovane bi moral po določilih sedanje in tudi že prejšnjih uredb o otroškem dodatku prigrasiti vsako spremembo o gnoimnem stanju v roku osmih dni, da ne bi nastala ne-

pravna izplačila. Zavarovanci se pa tega določila v več primerih niso držali, zaradi česar so nastala neupravičena izplačila na otroški dodatek, ki jih morajo sedaj vrniti. Tako znašajo preplačila na otroški dodatek pri zavodu za socialno zavarovanje, podružnici v Krškem, na dan 30. septembra letos 4.833.905 dinarjev, kar je za tako majhen zavod precejšnja vsota.

Omeniti pa moramo še to, da ta vsota še ni dokončna, ker je še precej neresenih pritožb in večje število neresenih spisov, prav zaradi tega, ker nekateri zavarovanci kljub urgencam še niso predložili potrebnih dokumentov.

Zavod je po uredbi primoran vsa neupravičena izplačila izterjati, če treba, tudi po rednih sodiščih. Tako je samo zavod v Krškem v letošnjem letu vložil pri raznih sodiščih 23 odškodninskih tožb zaradi preplačil otroškega dodatka, kar daje zavodu mnogo dela, zavarovane pa še več sitnosti, kajti konec koncev pa le morajo povrniti preplačila.

Ob tej priložnosti bi radi opozorili koristnike otroškega dodatka, da v bodoče takoj prigrasijo vsako spremembo, ki bi nastala v njihovem premoženjskem stanju, bodisi da so kupili, podedovali ali prejeli v dar nepremičnine.

Novo v tej uredbi in kar moti nekatero koristnike otroškega dodatka je tudi to, da pripada za otroke, ki so na obveznem 8-letnem šolanju, ali ki obiskujejo nižjo gimnazijo, otroški dodatek le do konca tistega koledarskega leta, v katerem otrok izpolni petnajsto leto starosti. Čim pa otrok vstopi v višjo gimnazijo ali kako drugo strokovno šolo, so koristniki otroškega dodatka ponovno upravičeni istega prejemati, še izpolnjujejo tudi ostale predpisane pogoje.

Za otroke, ki obiskujejo srednjo šolo, in za učence v gospodarstvu pripada otroški dodatek do konca šolskega leta oz.

Mladinska proslava v Trbovljah

To soboto popoldne je bila v Domu »Svobode II« v Zg. Trbovljah slovesna proslava v počastitev obletnice ustanovitve SKOJ. Proslavi so poleg lepega števila mladincev s trboveljskih šol in podjetij prisostvovali tudi predstavniki oblasti in množičnih organizacij, med njimi predstavniki trboveljskega okraja, tov. Tine Gosak.

Popoldne je najprej krenila s Trga revolucije proti Zg. Trbovljam dolga vrsta mladih ljudi skupno z godbama na pihala »Svobode-Center« in »Svobode-Trbovlje II«.

V prenapolnjeni dvorani je nato imel slavnostni govor tov. Trpin, zatem pa je bil izvajal pisani kulturni spored. — Jak

DOPISUJTE V „Zasavski tednik“

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Tudi ju smo slovesno proslavili obletnico SKOJA. Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Na sliki: proslava obletnice v Domu »Svobode II« v Trbovljah.

Zvedeli smo...

PREDSEDNIKA DS V ZAGORJU SO VOLILI KAR Z VŽIGALICAMI

Zgodi se, da v mnogih podjetjih še ne razumejo pomena in pridobitev našega delavskega samoupravljanja. Zdi se, da se posamezni člani delavskih svetov iz teh pridobitev včasih celo norčujejo. Tako se je zgodilo, da so v nekem podjetju v Zagorju — ime vam za sedaj, dragi bralci, še ne povemo — izvolili delavski svet. Seveda so člani delavskega sveta na svojem prvem sestanku konstituirali delavski svet. Ker nihče ni hotel prevzeti predsedstva, so se člani odločili, da bodo vlekli zanj: vzeli so vžigalice in tisti, ki je potegnil najdaljšo vžigalico, je tako postal predsednik delavskega sveta... Kaj pravite?

MALINOVEC PO 12 DIN

V gostilni gostinskih podjetij Zagorje »Križišče« sem pred dnevi naročil malinovec z navadno vodo. Ob računu 12 dinarjev za čašo pa se mi je nehote vsililo vprašanje: kam vodi taka politika podjetja? Ob takem računu stane liter malinovca kar 480 dinarjev.

Ne vem zakaj so take cene. Morda hočejo gostinci iz Zagorja na ta način služiti denar. Poslovodje v tem podjetju so priredili letos še dva izleta za člane kolektiva, čeprav poslovanje podjetja ne izkazuje finančnega uspeha.

„IZMENIČNA“ BOLNIKA

Večkrat ugotavljamo, da proizvodne uspehe zagorskih rudarjev zmanjšujejo »namerni« bolniki in nezgodniki. V letošnjem prvem polletju so imeli pri rudniku rjavega premoga v Zagorju naslednji primer:

V podjetju sta v jami zaposlena dva brata iz Podplanine. Ta dva brata sta bolna izmenoma vsakih 14 dni, da tako lahko doma opravita vse potrebno. Tako ima en brat v letošnjem prvem polletju 96 bolniških dni, drugi brat pa kar 116.

Kako bi izgledalo, če bi delali vsi naši rudarji tako? O tem bi bilo vredno večkrat razmišljati in napraviti potrebno. (m)

Seja Občinskega LO v Trbovljah

Komunalna in prosvetna vprašanja v ospredju

Občinski ljudski odbor Trbovlje je na svoji zadnji seji razpravljal predvsem o nekaterih vprašanjih komunalne ureditve in sprejel več sklepov s področja prosvetne dejavnosti. Največ je bilo govora okrog odloka o varovanju zelenega pasu o odloku o spremembi odločbe o plačevanju vodarine in ureditvi vodovoda, o ustanovitvi Gospodarskega centra v Trbovljah, ljudski odbor pa je sprejel nadalje pravila o Ljudski knjižnici in pravila o Revirskem muzeju NOV v Trbovljah. Na koncu so ljudski odborniki še sklenili, da se v kratkem skličejo zbori volivcev.

Odborniki so najprej poslušali poročilo sveta za gospodarstvo o spremembi družbenega plana občine glede odplačila anuitet za nekatera trgovska in gostinska podjetja. Predloge sveta so potrdili v celoti z izjemo predloga o zvišanju odstotka za plačilni sklad v trgovskem podjetju »Preskrba«.

Svet za komunalne zadeve je predlagal spremembo pravilnika o kreditnem skladu za zidanje stanovanjskih hiš. Sredstva, ki se nabirajo v skladu z 10-odstotnim stanovanjskim prispevkom od plač in znašajo v trboveljski občini okrog 138 milijonov dinarjev, so se doslej uporabljala za kreditiranje izgradnje novih stanovanjskih hiš, odslaj pa so iz teh sredstev kreditirala tudi gradnja raznih komunalnih objektov.

Svet za komunalne zadeve je prav tako pripravil odlok o varovanju zelenega pasu, katerega namen je, da zavaruje zeleni pas nasadov lepotečnega in drugega drevja, mladik in grmičevja na območju mestne občine Trbovlje, prav tako pa tudi, da prepove vsako sečnjo drevja in poškodovanja rastlin na erozijskem predelu Bukove gore, Zelene trave in nad državno železnico ob Savi. Velika nadioga za vse te predele sta prah iz trboveljske Cementarne in iz Elektrarne, zaradi katerega grozi nevarnost, da se bodo ti predeli spremenili v goli kraški svet. Tej nevarnosti se ne bo moglo izogniti, dokler ne bosta ob tovarni preskrbeli ustreznih filtracijskih naprav za svoje dimnike.

O ureditvi vodovoda in plačevanja vodarine je svet za komunalne zadeve že večkrat razpravljal in končno predložil občinskemu LO spremenjen in dopolnjen odlok, kjer so v ceni

vode razliko: industrijska podjetja bodo plačevala vodo po 150 din za 1 kub meter, obrtna, trgovska in gostinska podjetja po 80 din. Za družbene organizacije in društva ter za individualne potrošnike pa je cena vode 10 din. Tu so še nekatere potankosti, ki bodo razvidne iz odloka, ki ga bomo v kratkem objavili v Uradnem vestniku okraja Trbovlje.

Zelo živahna razprava je bila o tem, kako omiliti pomanjkanje pitne vode v Trbovljah, ki je zelo občutno. Edini trenutni ukrep zoper to nadlogo je varčevanje in racionalno izkoriščanje pitne vode. S priključkom

raznih novih stavb (novi Delavski dom v Trbovljah, stanovanjski blok pri Dimniku itd.) pa bo postalo to vprašanje še bolj pereče. K varčevanju z vodo bodo precej pripomogli številci, ki so delno že montirani.

Ljudski odborniki so v naslednjem poslušanju poročilo o ureditvi lastništva kompleksa zemljišča Strojnega mizarstva in Avtoparka. Pooblastili so komisijo, da čimprej pridobi te komplekse. S tem bi se pridobili precejšnji prostori za zidanje stanovanjskih hiš.

Svet za kulturo in prosveto je predložil občinskemu LO tri (Nadaljevanje na 3. strani)

Okrajni ljudski odbor Trbovlje

Dnevni red XI seje Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje

Na podlagi 1. odstavka 83. člena in 1. točke 136. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19-89/52) in 2. odstavka 23. člena ter 2. odstavka 40. člena statuta okraja Trbovlje sklicujem

11. SEJO Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje (okrajnega zbora in zbora proizvajalcev), ki bo v četrtek, dne 8. novembra 1956, ob 8. uri v dvorani Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje z

DNEVNIM REDOM:

A) ZA LOČENI SEJI okrajnega zbora in zbora proizvajalcev

1. razpravljanje in sklepanje o načrtu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o kategorizaciji cest III. reda v okraju Trbovlje;

2. razpravljanje in sklepanje o načrtu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o višini dnevnice za uradna potovanja in višini povračila za ločeno življenje uslužbencev okrajnih in občinskih organov in zavodov;

3. razpravljanje in sklepanje o načrtu odločbe o dohoditvi deleža za plače iz dohodka gospodarske organizacije »Liscar« v Sevnici;

4. razpravljanje in sklepanje o načrtu odločbe o dovoljenju Rudnika rjavega premoga Zagorje za nočne delo mladine pod 18 leti;

5. razpravljanje in sklepanje o načrtu odločbe o potrditvi odločbi: a) OBLO Senovo o sistemizaciji mest in pozoljih glede strokovne izobrazbe za posamezna delovna mesta v upravnih organih OBLO Senovo, b) OBLO Brezice o notranji organizaciji upravnih organov OBLO Brezice, o sistemizaciji delovnih mest in o pogojih glede strokovne izobrazbe za posamezna delovna mesta;

6. razpravljanje in sklepanje o potrditvi odloka OBLO Senovo o dopolnitvah plač in plačilnih dodatkih uslužbencev OBLO Senovo;

7. razpravljanje in sklepanje o načrtu odločbe o dovoljenju ustanovitve gospodarske poslovne zveze za okraj Trbovlje in o potrditvi njenih pravil;

8. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o poročevju občinskih ljudskih odborov za posebna posojila za kritje nekaterih proračunskih izdatkov v letu 1956;

9. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o dovolitvi posojil iz okrajnega investicijskega sklada, dočlenega za investicije v kmetijstvo: a) kmetijskemu posestvu Leskovec, b) kmetijskemu posestvu »Rdeča zvezda« — Bilejsko.

B) ZA SKUPNO SEJO

1. poročilo o stanju kmetijstva in kmetijskega zadruženstva v okr. Trbovlje;

2. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o imenovanju direktorja Ekonomske srednje šole v Trbovljah;

3. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o potrditvi odločbe predsednike OBLO o imenovanju komisij za pripravo odlokov o uporabi zemljišč za gradbene namene pri OBLO;

4. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o določitvi osebnih nagrad vodnikom okrajnih sodišč v IV. tromesečju 1956 v okraju Trbovlje;

5. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o razrešitvi predsednika komisije za kmetijski zemljiki sklad in imenovanju drugega predsednika;

6. razpravljanje in sklepanje o načrtu sklepa o razrešitvi predsednika okrajne komisije za volitve imenike in imenovanje drugega predsednika.

Po 112. členu Zakona okrajnih ljudskih odborih je dolžnost odbornikov, da se seje udeležijo oziroma v primeru bolezni, ali nujne zadržanosti pošlje pismeno opravičilo.

Številka: 01/1-938/1.

Trbovlje, dne 3. novembra 1956.

Predsednik OLO: MARTIN GOSAK, l. r.

Grozđe je lepo obrodlilo

Lepo vreme, ki smo ga imeli letošnje poletje in jeseni, je dalo dokaj dober pridelek vina v Posavju. Res je: če bi bilo v začetku sept. vsaj malo dežja, bi bil pridelek še boljši. Dasi so bile zadnje vinske letine slabe, ki jim je sledila letošnja zimska pozeba in še druge elementarne nesreče kakor toča, je bil letošnji vinski pridelek dober, vendar po količini le nekaj nad 30 odst. Stopnja sladkorja v pridelku se je letos gibala od 16 do 24 odst., v povprečju pa je znašala 19 odst. Zbrana sortna vina pa imajo povprečno 21 do 22 odst. sladkorja.

Posavskemu vinogradništvu je bilo izrečeno priznanje leta 1948 na odločno intervencijo podjetja »Vino Brežice«. Sprejet je bil sklep, da se posavsko vinogradništvo izenači z ostalimi kvalitetnimi vinskimi področji. Tež-

Ali naj proizvajalce vina v Posavju zastopa domače izvozno podjetje ali katero drugo?

ZAKAJ SO V SLOVENIJI SAMO TRI IZVOZNA PODJETJA? — NOVO PODJETJE »VINAG« — POSAVSKI VINOGRADNIŠKI OKOLIS ZASTOPA IZVOZNO PODJETJE »VINO BREŽICE« — DEDIŠČINA, KI SO JO ZAPUSTILI BESERABCI IN KOČEVARJI — OBNOVA VINOGRADNIŠTVA V SPODNJEM POSAVJU

cem vina polno priznanje, kar je bil pomemben uspeh.

V zgodovini posavskega vinogradništva je bil podčrtan ta uspeh, z njim pa dana zdrava osnova za njegovo bodočnost in dobri gospodarski pogoji za razvoj lepih posavskih vinorodnih gor.

Porajalo pa se je drugo vprašanje: posavski vinogradniki so znali pridelovati dobra vina, nadaljnje negovanje vin pa je bilo prepuščeno več ali manj golemu naključju. Dobro kletarjenje in šolanje vina pa sta kot nenapisano pravilo pogoj za nadaljnji uspeh in kvaliteto posavskih vin.

Podjetje »Vino Brežice« je pričelo s skromnimi sredstvi urejevati vinsko klet v gradu Brežice. Iz prvotnih treh vagonov vina je podjetje danes sposobno vkletiti naenkrat 300 vagonov vina. Kleti so sodobno urejene, za negovanje najbolj kvalitetnih vin ima podjetje tudi dobro urejeni vinski laboratorij. Podjetje »Vino Brežice«, Vinarska Brežina, kmetijske zadruge Pišce, Bizeljsko in ostale, skupno s posavskimi vinogradniki imajo vse pogoje, da

Letošnji pridelek vina bo šel bolje v denar...

sloves posavskih vin obdrži tudi v naprej in dokažejo vsem, da so posavska vina kvalitetna.

Izvozno podjetje »Vino Brežice« je pred kratkim prejelo od pristojnih organov potrjeno registracijo kot izvozno podjetje. S tem je podjetje dobilo hkrati priznanje za 10-letno delo na področju vinogradništva v Posavju ter priznanje za dosedanje uspehe pri izvozu posavskih vin v inozemstvo. Saj izvažata danes podjetje »Vino Brežice« vinske pridelke v Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Češko in še drugam. Samo letošnje leto je podjetje izvozilo že preko 200 vagonov vina, in sicer dve tretjini iz posavskega vinorodnega predela, eno tretjino pa iz drugih vinorodnih predelov, ker to zahtevajo kupci. Dosti slabo bi namreč bilo trgovsko podjetje, če bi reklo, da nimajo kakšnega vina na zalogi in da naj gre kupci k temu ali onemu. Toliko o tem.

Za republiko Slovenijo so določena tri izvozna podjetja za vino, ki so tudi registrirana in sicer »Vino Slovenija«, »Vino Brežice« in »Vino Maribor«, katero podjetje lahko trdimo,

da je izvoznik vina v jugoslovanskem merilu, nadalje podjetje »Vino Koper«, ki ima izvoz izključno za Trst, in pa »Vino Brežice«. Zatorej ne bi bilo potem nobenega vprašanja, da se ne izda dovoljenje še za eno izvozno podjetje, kakor je to primer za novo podjetje »Vinag« v Ljubljani, ki je osnovano na zadrugi bazi. Nikakor pa ne bi bilo pravilno, da bi se na račun nekega terenskega vinogradnega okolisa, v tem primeru Bizeljskega — Pišce — Kostanjevice in ostale okolice, osnovalo novo izvozno podjetje, kateremu naj bi registracijo odstopilo podjetje »Vino Brežice«, kot to želijo nekateri, pa čeprav je novo podjetje ustanovljeno na zadrugi podlagi.

Po gornji navedbi znači, da v Sloveniji praktično ne obstajajo tri izvozna podjetja, kar je treba posebej upoštevati. Ravno zaradi tega je še vedno prostor za podjetje na Stajerskem. Noben člen uredbe o registraciji izvoznih in uvoznih podjetij ne citira število izvoznih podjetij, temveč so postavljene le pogoji.

Ne moremo razumeti, zakaj naj bi bilo žrtev te nove izvozne agencije ravno podjetje »Vino Brežice«, ki ima svoj sedež prav v osrčju vinske proizvodnje. Čemu bi moral biti sedež tega novega podjetja ravno v Ljubljani in ne v Mariboru, kjer so dani vsi pogoji zato. Mislim, da bi sprito slovesa slovenskih vin doma in v inozemstvu brez dvoma zaslužilo registracijo izvoznega podjetja tudi štajersko področje, kar bi nedvomno koristilo razvoju vinogradništva na Stajerskem.

Vinorodno Posavje je zastopano doma in v inozemstvu po izvoznem podjetju »Vino Brežice«, ki zajema površino 8 tisoč ha vinogradov poleg še ostalih področij. Zato ni prav, da se podjetje, ki zastopa koristno proizvajalcev tako velikega vinorodnega področja, postavi v položaj, da pred izvoznimi dejavnostmi daje registracijo »Vina-

Veliki sodi podjetja »Vino Brežice« so že polni novega mošta

gu« v Ljubljani, ker je zanj dosti bolj upravičeno podjetje, ki ima svoj sedež prav v osrčju vinske proizvodnje.

Ali naj proizvajalci v Posavju izvažajo svoje vino s pomočjo domačega izvoznika ali nekega tretjega, ki je daleč od njih? Vinogradniki v Posavju so bili med prvimi, ki so začeli z obnovo po škodi, ki jo je napravila trdna uš in uničila domala skoraj vse vinograde v Spodnjem Posavju. Obnovljeni vinogradi na Bizeljskem, v Pišceah in v ostalih predelih na ameriški trti so zrasli in dajejo danes odlično kvaliteto vin, ki je znana daleč naokoli. Upravičeno se sodi Bizeljsko kot zibeljka novega vinogradništva.

Drugo vprašanje v zvezi s tem je tudi socialno vprašanje tega vinorodnega predela. Pred vojno se je ta predel zapostavljal in ni danes nobenega raz-

loga zato, da se zapostavlja še naprej. Na tem področju ni industrije, pred vojno se je tu malo skrbelo za dvig vinogradništva, okupator tudi ni skrbel za njegov dvig, temveč bolj za njegovo uničenje. Po vojni se je tu po drugih malo storilo, pač pa so se gradile moderne kleti v Ljubljani, Mariboru in Brdih — za slednje je to popolnoma upravičeno. Malo ali skoraj nič pa ni bilo storjenega v Spodnjem Posavju. Vse, kar je bilo storjenega, so napravili sami vinogradniki s pomočjo vinar-skih zadrug v Pišceah in na Bizeljskem, z Vinarsko Brežino in izvoznim podjetjem »Vino Brežice«. Zato je tudi prav, da ima to podjetje tudi v naprej iste pravice, katere si je priborilo s potrebno dokumentacijo, kar so mu najvišji zvezni organi tudi upravičeno priznali.

Stane Suštar

Pogled na Pišce, v ozadju vino gradi

ko je bilo za posavsko vinogradništvo prva leta po osvoboditvi, saj so bili vinogradi opustošeni po Kočevarjih in Besarabcih, večje kleti se niso zidale ne tiste čase ne po osvoboditvi. Že leta 1947 je bilo treba začeti z načrtno obdelavo oziroma obnovo vinogradništva in s tem v zvezi tudi z ureditvijo prepotrebnih klet.

Marsikdo se vprašuje, zakaj se ni pričelo z urejevanjem vinogradov že prej, takoj po osvoboditvi. Seje spomladaj 1947 se je v Brežicah ustanovilo podjetje »Vino Brežice«, kar je bila važna pridobitev za posavsko vinogradništvo. Da se podjetje ni ustanovilo prej, je iskati vzrok v tem, da se je posavski vinorodni predel štel kot manjvreden. To je bila dediščina stare, predvojne Jugoslavije. Poko ni Balon, ki je na Bizeljskem ovekovečil Bizeljsko in ostale posavske vinorodne okolišje, je bil mož, ki se mu je posrečilo dati tem predelom tisto priznanje, ki jim po visoki vrednosti kvalitetnega vina pripada na našem in inozemskem tržišču. Okoliščine in vladajoče razmere v bivši Jugoslaviji so vzrok, da se to vprašanje ni moglo takoj po osvoboditvi urediti. Napredni vinogradniki v Posavju so s svojimi vinogradniškimi združenji napravili velik korak naprej, prav tako z ustanovitvijo podjetja »Vino Brežice«, ki bo praznovalo v februarju 1957 10-letnico svojega delovanja.

Takoj po svoji ustanovitvi je podjetje »Vino Brežice« skupno z vinarstvi zadrugi začelo odločno borbo za uveljavljanje kvalitete posavskih vinorodnih področij, predvsem na inozemskem trgu. Doseženo je bil zadovoljiv uspeh, saj so že leta 1947, prvič v zgodovini posavskega vinogradništva, bili posavski prvi vagoni vina v Svico, Češkoslovaško in še drugam. Prvi uspehi posavskih vinogradnikov pa so, žal, imeli to slabost posledico, da so vzbudili zavist in ljubosumje pri nekaterih vinarstvih strokovnjakih, predvsem pri zastopnikih severnih vinorodnih področij. Seje leta 1948, kakor smo že navedli uvodoma, je bil dosežen komorni uspeh in priznanje, oziroma sklep, da se posavsko vinogradništvo izenači z ostalimi kvalitetnimi vinskimi področji. Republiški vinarški kongres in vinarstva razstava sta dala posavskim prideloval-

Naš postanek v Malkovcih

Elektrika bo zamenjala petrolejko

Ob lepi široki cesti, ki drži na Malkovec, so že dve leti postavljeni električni drogovi. Mnogo truda, skrbi, pa tudi denarja so Malkovčani vložili za nadvse zaželeno elektriko. Le za drogove so dali sami. Pred dvema letoma so zgradili transformator in po hišah napravili instalacije. Podpisali so za 1 in pol milijona din investicijskega posojila, v lesu pa so prispevali za preko 2 milijona dinarjev. Vse to je pa bilo premalo, da bi skomčali začeta dela.

Letos, ko so se spet nekoliko opomogli, so nadaljevali. Zadnji mesec so vsi prišli za delo. Večina domačih opravil je bila na ženskih ramenih, moške pa so pomagali napeljevati žice. Speljali so 4 km daljnovođa in 7 km omrežja. Jutri, ko bodo prižgali na Malkovcu elektriko, bo to za njih največji praznik. Zvečer bodo pri luči lahko opravili še nešteto drobnih del, ki so jim zdaj zaostajala. Tudi knjiga jim bo odsej vetja prijateljica. Kmet si ne more vzeti časa za branje čez dan. Pri jedi lahko le površno prebere časopis in ničesar drugega. Ob zimskih večerih pa, ko bo vse delo opravljeno, bodo prav radi pogledali v knjigo.

Tu in tam že hranijo denar za radijski sprejemnik, da jim bo le-ta krašal dolge zimske večere. Nova pridobitev — elektrika

— je na Malkovcu v glavnem zasluga domačinov, ki so nesebično delali nekaj let za preobrazbo svoje vasi.

Jutri bodo dobili elektriko

Eden od nešteti hribov dolinskega gričevja je Malkovec, ki ponosno bedi nad prijaznimi vasicami. Najvišji vrh — Kum — mu je severni sosed. Okrog njega pa so še: Krmeji, Sentjanž, Smarjeta, Slančji vrh in prav pod Gorjanci Kostanjevica.

Ceravno je Malkovec oddaljen 5 km od železniške postaje in so njegovi prebivalci pridni, tihi ljudje, je zadnja vojna pustila tam svoj pečat. Avgusta leta 1942 so Italijani v Malkovcu požgali 52 gospodarskih poslopij in pobili 56 mož. Tako je ostala opustošena vasica med vojno skoraj prazna, kajti vdove z otroki so se zatekle k znancem in sorodnikom.

Danes na Malkovcu ni več sledov vojne. Edini dokaz je spomenik, kjer so vklesana imena žrtev fašističnega nasilja, in ki bo še pozni rodovom pričal o grozodejstvih, ki jih je počel pri nas okupator.

Vina bo letos dovolj

Pred štirinajstimi dnevi so na Malkovcu še pokale stiskalnice, fantje in dekleta pa so vriskala, da je odmevalo daleč naokrog.

Zašli smo v zidnico Lojze Udovca — starega aktivista. Na stiskalnici je že vdrglo obesil kamen, tako da je most le še kapljal v škaf. Lepo urejeno klet krasijo številni grozdi, katerih debele in sočne jagode so bile vabljiva paša za oči. Na stenah je z velikimi rdečimi črkami zapisano vse polno dolinskih zdravic, da smo v začetku pozabili, po kaj smo sploh prišli.

»Pridi fantiček na malkovski cviček, dobre boš volje, srcé ti bo bolj!« je zapisano med drugim. Vse je tako pristrčno domače, ljudje prijazni, da se z njimi pogovarjaš o vsem, kot bi jih poznal že leta.

— Letos, — je začel tov. Udovc, — ni kdo ve kakšna letina.

— Toda vino bo dobro. Naš cviček, ki je znan daleč naokrog, ljudje radi pijejo. Imel

bo okrog 11 maliganov in upam, da bo šlo dobro v promet.

— Prodajali ga bomo dobro, — je dodala njegova mati, — samo malo ga bo.

Skoro vsa južna, vzhodna in zahodna stran Malkovca je ob-

Vsakodnevno opravilo

Cimerman je kljub devetdesetim letom še ves krepak

dana z vinogradi. Goste vrste trte se vodoravno spuščajo v doline. Rumenkasto listje polagoma odpade. Čez mesec dni bodo ostale le še v zrak štrleče gole trte s koli.

Meteorološka hišica

Pod Udovčovo hišo je postavljena meteorološka hišica. 18-letna Ida meri dan za dnem temperaturo, veter, padavine in kdo si ga vedi, kaj vse. Svoja poročila dostavlja mesečno v Ljubljano. Poleti, v času nevarnosti peronospre, pa poroča vsak dan.

— Dejo je lahko — je dejal njen brat Lojze, — in zaslužek je temu primeren. Pozimi, ko bo velik sneg, bom tole »motovilo« prestavil kar pred hišo, tako da bo svoje delo lahko opravljal kar skozi okno, — se je pošalil.

Najstarejši Malkovčan

Je 90-letni Franc Cimerman. Kljub visoki starosti opravlja še vsa dela. Našli smo ga pri premetavanju gnoja. Prav vesel je bil našega obiska, še bolj pa bo verjetno posnetka. Katero mu bomo poslali.

— Zadnje čase težko hodim — je dejal.

— ker me tare revma. Delam pa še. delam. Se letos sem napravil tole stiskalnice — in pokazal nanjo.

— Kaj pa elektrike, se kaj veselite? — smo ga vprašali.

— Eh, kaj bi to, — je zamahnil z roko, — predolgo se že vleče. Pa bi jo vseeno še rad dočkal.

Največja želja slehernega Malkovčana je elektrika. Tudi s Cimermanom je tako. Res, počasi se je vsa stvar vlekla, je pa zanesljiva.

Temnilo se je že, ko smo se odpravili z Malkovca. Motor je oddrdal in spustili smo se po klanec navzdol proti Trzliču.

Zadnja spravila drv

Seja občinskega LO Trbovlje

(Nadaljevanje z 2. strani)

predloge in sicer predlog o ustanovitvi Gospodinskega centra, o ureditvi ljudske knjižnice in Revirskega muzeja NOV v Trbovljah. Ponovno je bilo poudarjeno pereče vprašanje pomanjkanja prostora v trboveljski knjižnici, ki je v zadnjih letih zelo povečala število knjig in bralcev. Nujno je, da dobi knjižnica čimprej primernejše prostore.

Predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Lojze Dular je na koncu podal še kratko poročilo o nakupnih in prodajnih cenah mleka. Z začetkom odkupovanja mleka v zasavskih krajih je pričakovati, da se bo cena temu važnemu živiljskemu predmetu znižala.

Občinski odbor je na tej seji ustanovil še odesk za narodno obrambo in imenoval komisijo za narodno obrambo, ki ji predseduje tov. Lojze Dular.

Večer med kulturniki na Kleku

Dosti mladine, premalo pomoči — Kaj je z nadaljevanjem gradnje Kulturnega doma narodnega heroja »Tončke Čerčeve«? — Lepi načrti za bodoče delo

Kulturnoprosvetno društvo »Tončke Čerčeve« na Kleku je preteklo soboto polagalo obracun svojega dela. V mali, skromni dvorani se ne dograjena Kulturnega doma se je zbralo nad 50 mladih prosvetnih delavcev in delavk. Pa ne samo s Kleka, celo s Partizanskega vrha so prišli.

Iz poročil predsednika društva tov. Martina Zagarja smo videli, da so v društvu kljub težkim pogojem zadovoljivo opravljali delo. Društvo šteje 85 aktivnih članov in članic, med katerimi je po večini mladina. Zaradi velike oddaljenosti imajo na Partizanskem vrhu svojo igralno družino, ki deluje v okviru društva. Gledališka družina na Partizanskem vrhu je bila bolj aktivna, čeravno so tu pogojši težji kot na Kleku. Med letom sta v društvu delovali le igralni družini. Tako so gledališčniki s Partizanskega vrha naštevili eno igro in z njo gostovali petkrat na Kleku, Dobovcu in v Čeah. Napravili so tudi izlet na Lisco in v Opatijo. V tej sezoni imajo v načrtu več iger.

Igralska družina na Kleku ni imela samostojne igre, pač pa

so na Kleku priredili Novoletno jelko in več proslav. — V razpravi je prišla do izraza želja, da bi imele trboveljske »Svobode« več razumevanja za sodelovanje s kulturnimi društvi na vasi. Tako je zastopnik »Svobode II« v Trbovljah tov. Kosec predlagal sodelovanje kulturnega društva na Kleku s »Svobodo II« v Trbovljah z medsebojnimi nastopi in pomočjo. — Za bodoče so si kulturniki na Kleku zadali za nalogo, da bodo pritegnili v svoje vrste še več mladine in organizirali pevski zbor. Obe dramski družini bosta naštevili več iger. V društvu bodo ustanovili tudi šahovsko in izobraževalno sekcijo. Prav tako so napravili sklep, da je treba knjižnico na Kleku povečati in izpopolniti. Težave so z denarnimi sredstvi, kajti v zadnjih treh letih niso dobili nobene pomoči oziroma sredstev. Tako so imeli na Kleku lepe načrte z dograditvijo Kulturnega doma, v katerem naj bi bila v prvem nadstropju dvorana za prireditve, več sob in drugih lokalov, v pritličju pa poleg gostišča tudi trgovski lokal, vendar pri lokalnih faktorjih niso našli razumevanja.

nje, ki tamkajšnjih potreb res ne vidijo ali pa jih morda nečejo videti. Povsod, kamor se Klečani obrnejo, naletijo na gluha ušesa, tako da se vprašujejo, ali je možno kje najti zanj sredstva ali naj upanje na pomoč sploh upuste. Navzlic temu pa na Kleku niso obupali. Še bolj hočejo poprijeti za delo in dokazati, da njihovo društvo ne nosi zama in imena po narodnem heroju »Tončke Čerčeve«.

Na občnem zboru senovške »Svobode«

V kratkem prvi Prosvetni večer

Ko so v ponedeljek, 22. oktobra zvečer člani senovške »Svobode« polagali obracun svojega dela, so ugotovili, da je bilo leto dokaj zadovoljivo in da je mnogo prispevalo h kulturnemu dvigu tega rudarskega kraja.

Izbrano poročilo o dosedanjem delu je podala društvena tajnica tov. Kristina Radejeva. Vseh pet sekcij senovške »Svobode« je v zadnji sezoni v glavnem zadovoljivo. Včasih so

sicer tu in tam nastale razne težave, ki pa so jih marljivi svobodarji kaj kmalu prebrbdeli. Najdelavnejša sekcija je bila godba na pihala. Poleg tega, da je priredila uspel celovečerni koncert in sodelovala na številnih drugih prireditvah, je v okviru društva učila 14 mladih Senovčanov tudi igranja klavirja in pri tem svojem hvalovrednem delu dosegla navzlic ne najboljšim pogojem zadovoljive uspehe.

Dramska družina, ki ima v svojih vrstah precej sposobnih ljudi, je uprizorila dvojico zahtevnih gledaliških del, med katere še posebno sodi drama »Operacija Altmarek«, ki je lepo uspela. Ta gledališki kolektiv za bodoče sicer še nima pripravljene načrta, omenimo pa lahko že sedaj, da ima namen uprizoriti Tiemayerjevo psihološko dramo »Mladost pred sodiščem«.

Tudi Ljudska univerza, ki je skrbela za izobraževalno dejavnost, je v glavnem zadovoljivo opravila svojo nalogo. Skupno v občinskem sindikalnem svetom je pripravila vrsto gospodarskih predavanj, ki so uspela.

Pevci so pridno pekli, le včasih je bilo malce premalo discipline pri obiskovanju vaj, kar članom vsekakor ni v čast. Člani bi se pač morali zavedati, da se uspešno lahko dosežejo le z vztrajnim delom in številnimi vajami. Sahnisti so imeli več srečanj s sosedom Bretnico, v bodoče pa se nameravajo pomeriti tudi z moštvostmi ostalih bližnjih krajev.

V zadnjem času se je priključil senovški »Svobodi« tudi mladinski aktiv Mali kamen s svojim Mladinskim gledališčem, ki je zelo delavno.

V okviru »Svobode« delujeta Senovem tudi knjižnica, ki ima lepo število bralcev, le izbira knjig še ni takšna, kot bi mnogi želeli. Število sicer vedno večja in prav gotovo bo tudi v tem pogledu kmalu boljše.

Člani »Svobode« so na zadnjem občnem zboru, ki je bil pred nekaj meseci, sklenili, da bodo v svojem društvu ustanovili tudi lutkovno gledališče. Te svoje zamisli letos sicer še niso uspeli izvesti, od nje pa ne bodo odstopili prej, dokler ne bodo uspeli.

Takrat so govorili tudi o potrebi po ustanovitvi glasbene šole na Senovem. Edina ovira za ustanovitev te šole je pomanjkanje strokovnega kadra. Takoj ko bi bil ta na razpolago, bi lahko začela z delom tudi šola.

V razpravi, ki je bila zelo plodna, je sodeloval tudi tajnik

Loke-Kisovec

Pred dnevi je bil na Lokah-Kisovcu občni zbor ondotnega delavskega-prosvetnega društva »Svoboda«. Zbora se je udeležil tudi predsednik občine Zagorje, tov. Alojz Lukač in član predsedstva Okrajnega sveta »Svobode« in prosvetnih društev ter zastopnik obeh zagorskih »Svobod«.

Največja pridobitev tega aktivnega društva je vsekakor popolnoma prenovljen in preurejen Dom kulturne, Na občnem zboru pa so razpravljali še o preteklem in bodočem delu ter sprejeli nekaj smernic za bodoče delo. Več o tem uspelem občnem zboru v prihodnji številki.

Mlinše

Kulturno-prosvetna dejavnost na Mlinšah pr. Izlakah bo, kot kaže, v zimskih mesecih znatno večja kot letos. Prosvetno društvo je že sklenilo osnovati moški ali pa celo mešani pevski zbor. Razen tega so ustanovili tudi aktiv Mladih zadružnikov, dramska skupina pa bo pripravila nekaj odrskih del.

Prav lepo so uspeli tudi eno- in večdnevni gospodinjstvi tečaji, ki jih je organizirala vaška organizacija SZDL.

Naš razgovor! Ni še zamujeno!

Na nekem letošnjem občnem zboru »Svobode« je po prebranih poročilih nastala mučna tišina. Nihče se ni dvignil, noben član ni hotel prvi začeti govoriti o tem pač, kar se navadno na naših občnih zborih govori. Predsednik je nekajkrat vstal in iskal po dvorani prvega diskutanta.

Nič čudnega! Vsepošod je težko začeti. Najbolj pa na takih zborih. Pa se je tam nekje v skrajnem kotu dvorane le nekdo pokorajzil. Videti je bilo, da mu gre nekoliko nerada beseda iz ust. No, to je brž minilo, mož se je zbral in njegovo pripovedovanje je na mah pritegnilo vse navzoče.

Vse, kar je povedal, je zvenelo tako prepričljivo, da ni bilo moč podvomiti o tehtnosti vprašanja, ki bi ga morali načeti v vsakem delavskem društvu. Ni dolgo govoril. Ni se niti preveč razvnel, vendar so člani čutili, da se je mož lotil tega problema s precejšnjo zavzetostjo in silno prizadevnostjo. Ko je končal, je postal v dvorani še bolj tiho. Vsakdo bi pričakoval, da bo njegovo zares važno pripovedovanje dvignilo še druge člane in da bodo na občnem zboru dokončno opravili s tem vprašanjem. Čudno! Po nekaj minutih minutih je drugi član, jel govoriti o posvem drugi stvari.

Po polurni, nič kaj preveč plodni razpravi, je občni zbor zaključil delo in komisija za sklepe ni niti z besedico omenila razprave prvega diskutanta, čeprav je le-ta predlagal, naj bi komisija tudi o tem izrekla nekakšno besedo.

Kasneje sem prisel k omenjenemu tovarišu. Zanimalo me je, čemu ni pred zaključkom občnega zbora vstal in ponovno načel važno vprašanje. Trudno je zamahnil z roko in razočarano dejal: »Hotel sem člane opozoriti, da ne smejo pozabiti, da je delavsko društvo pač prvo poklicano gojiti tovarištvo in da v naših vrstah ne bi smelo biti oslavljanja z gospodi in drugimi popačenimi imeni. Prejdeni upravni odbor je vedel, da se med pevskim zborom nekateri ogovarjajo z gospodi, pojo pa o naši revoluciji, delavci in socializmu. Nič ni pokrenil, in niti na občnem zboru nisem terež izrekli in povzdignili naš glas v svarilo vsem tistim, ki so pozabili, da nosi naše društvo lepo ime — »Svoboda«. Žal ni tako le pri pevskem zboru, tudi v nekaterih drugih skupinah so pozabili na lepe navade«.

Oba sva se zamislila. Kdo je kriv in kdo bo prevzel krivdo nase, če se bo ta, tolikanj grda razvada razširila v naša delavska društva. Odgovor je na dlan. Nihče drug, ko mi vsi skupaj. Vse članstvo!

Ne gre namreč pozabiti še na drugo stran važnega poslanstva naših delavskih društev. V »Svobode« se vedno v večjem številu vključujejo mladi ljudje. Ponekod so društva celo vključila v svoje vrste učence osnovnih šol in nižjih gimnazij. Ali naj vsa ta mladež že pri prvem koraku v družbeno življenje spozna, da ta društva, o katerih so slišali toliko lepega, niso niti daleč takšna, kot so pričakovali? Zato voljo tega na koncu samo eno: pomotno enkrat za vselej z »gospodi« in »gospem« vsaj v naših delavskih društvih, če že ne moremo v vsakdanjem življenju in v občevarju z ljudmi na cesti ali v družbi. O tem zadnjem pa drugič!

UREDNIŠTVO

Nova nagradna besedna obratnica za pionirje

1 2 3 4 = ime polotoka, kjer je bil pred nedavnim na kratkem oddihu naš maršal Tito
4 3 2 1 = priimek našega skladatelja, ki je uglasbil lepo slovensko pesem »Na tingu (Vasili)«

Če boste vstavlili namesto številk ustrezne črke, pa boste imeli to besedno obratnico rešeno.

Rešitev nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 11. novembra popoldne. Dva izrečanka bosta dobila za rešitev po odločitvi žreba po 1 lepo mladinsko knjigo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

UREDNIŠTVO

Občni zbor »Svobode I« Hrastnik

Tolikošno prizadevanje je moralo prinese uspehe

Zbora se je udeležil tudi član predsedstva »Svobode« in prosvetnih društev tov. Fran. Kimovec-Ziga, ki je pohvalil dosedanje delo tega delavskega društva

Čeprav hrastniško delavsko prosvetno društvo »Svoboda I« nima lastnega kulturnega doma, so Svobodarji z nemajhno prizadevnostjo in neomajno voljo dosegli prav lepe delovne uspehe. Sedem društvenih sekcij je bilo malone brez izjeme skozi vse leto zelo delavnih in malone vse so si prizadevale dati ljudem najboljše kulturno-prosvetne in druge stvaritve. Videti pa je, da z vsem tem plodnim delom člani sami niso bili povsem zadovoljni, saj so v razpravi govorili še o mnogih drugih neizkoriščenih možnostih, ki jih bo treba v letošnjem in prihodnjem letu uveljaviti. To prava prav pomeni, da prehaja to društvo že na višjo razvojno stopnjo, in če bodo tako nadaljevali, lahko v bodoče pričakujejo še znatno večje uspehe.

Iz poročil predsednika, tajnika in predsednika vseh sekcij je bilo razvidno, da sicer nikjer ni šlo brez težav, pa tudi razprava je odkrila marsikatero vsakdanje tegobe, toda važno je konč-

no to, da se zavedajo, da bodo morali vso to delo, čeprav bo pogojeno s težavami, še podestoriti. Razen tega pa bo njihova največja naloga poživiti društveno življenje, in čeprav nimajo za to ustreznih prostorov, najti način za shajanje ljudi tega dela Hrastnika.

Ne bomo navajali kaj in kolikokrat so posamezne sekcije prirejale vrsto iger, koncertov, in predavanj. Številke so velike in povedo, da ni bilo nedelje ali praznika, ko bi ostajala dvorana prazna. Bolj značilno za društvo je vsekakor to, da se ni zaprlo vase, marveč da je pridno pomagalo krčiti ledino tudi »Svoboda« na Dolu. To je pravzaprav laskavo za društvo, posebno zato, ker dolski Svobodarji zelo cenijo to pomoč in si jo v bodoče še želijo.

Nemajhno skrb so člani društva posvetili mladini. Čeprav je v njihovih vrstah še ni toliko, kot želijo, so za mlade priredili številne prireditve in jih

tako že pripravili od tega, da bodo kmalu lahko dobri člani tega društva.

O zabavnih kulturnih problemih so se mnenja v razpravi križala. Toda videti je bilo, da to niso niti bila neka bistvena nesoglasja, marveč je šlo bolj za način tega dela.

Društvo je pohvalilo prizadevnost godbe na pihala, ki je menda najaktivnejša sekcija, in pa tudi oba pevska zbora ter lutkovno sekcijo. Program, ki so ga sprejeli na tem občnem zboru, kaže, da bodo posvetili prvenstveno skrb smotrno izobraževanju odraslih, zlasti pa ljudem bolj navajali na branje knjig, saj imajo bogato in lepo urejeno knjižnico, ki ima že sedaj okrog 140 stalnih obiskovalcev.

Tov. Kimovec je ob zaključku razprave pohvalil prizadevnost Svobodarjev in jim razkril nekatere probleme kulturno-prosvetnega in izobraževalnega dela.

Tretji občinski praznik v Brežicah

(Nadaljevanje s 1. strani)
jaške vzgoje! Danes, ko vam v menu občinskega ljudskega odbora Brežice izročam to zastavo kot prvemu odredu predvojaške vzgoje v Sloveniji, bi vas spomnil na padle tovariše. K svobodi, ki jo danes uživamo, je pripeljala svoj delež tudi prva Brežička četa. — Predsednik občine je čestital mladincem predvojaške vzgoje k občinskemu prazniku in jim želel, da pod okriljem svoje zastave dosežejo čimveč uspehov.

Parada predvojaške vzgoje, gasilcev in športnikov

Na tribuni pred poslopjem občine Brežice so se zbrali vsi predstavniki, gostje in ostali občinstvo pa je zavzelo prostor ob obeh pločnikih. Med igranjem godbe so defilirali mimo častne tribune obvezniki predvojaške vzgoje, športniki, motoristi in drugi. Lepo je bilo gledati to mladino, ki je strumno defilirala in s svojim nastopom dokazala, da skupnost lahko nanjo računa.

Športne prireditve v okviru občinskega praznika

Tudi športniki so prispevali svoj delež k proslavi občinskega praznika. Na kegljišču »Razlag« pri železniški postaji se so pomerili v kegljenju moštva »Rudarja« iz Trbovelj, »Proletarce« iz Zagorja in domače kegljaško moštvo »Razlag«.

Borba je bila zelo izenačena. Tako je »Rudar« dosegel 359 klinov, isto število klinov tudi »Proletarce«, domači »Razlag« pa 320.

Za prvo mesto so se še enkrat

pomerili; »Proletarce« je podrl 275 klinov, »Rudar« pa 403 in si tako osvojil prehodni pokal občine že drugič.

Moto drilkam je prisostvovalo preko 2000 ljudi. Tekmovali so dirkači iz Brežic, Krškega, Zagreba, Trbovelj in Hrastnika.

Na motorju 125 cm je zmagal domačin Urek s povprečno brzino 55,5 km na uro; na motorju 200 cm je prav tako zmagal domačin Stanič s povprečno hitrostjo 63,71 km. Na motorju 250 cm je dosegel najboljšo brzino Zdenko Flajs z 72,8 km. V disciplini z motorjem 350 kub. metrov je preprčiljo zmagal Trboveljčan Mirko Bivic s povprečno hitrostjo 74,5 km na uro. Tudi na 500 cm je bil uspešen Mirko Bivic; dosegel je povprečno brzino 75,4 km.

V handicapu so sodelovali vsi najboljši. Zmagal je Zagrebčan Slavko Jagoš od »Rade Končarja«.

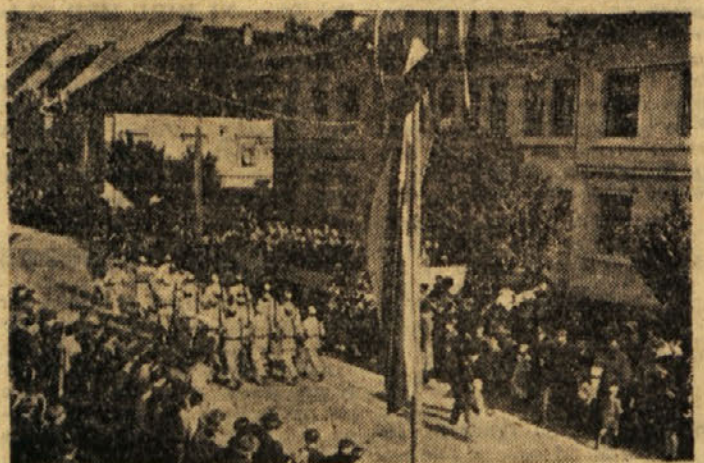
Praznovanje občinskega praznika v Brežicah so zaključili v

Predaja zastave odredu predvojaške vzgoje

ponedeljek z uprizoritvijo Potrčevne drame »Krefili«, ki so jo naštevili gledališčniki Prosvetnega društva »Stanko Černetič« iz Brežic. V terek je nato šel koncert gimnazijskega pevskega zbora v počastitev spomina padlih brežičkih borcev.

Tudi prireditve na Bizeljskem in v Artičah so dobro uspeli.

Parada pripadnikov predvojaške vzgoje. (Mimo častne tribune)

Za nadaljnje utrjevanje zadružnih organizacij

Z ustanovitvijo Zadružne hranilnice in posojilnice v Brežicah, ki je začela s svojim poslovanjem v letu 1955, je dobilo kmetijsko zadružništvo vrsto in solidno kreditno ustanovo. Uspehi, ki jih je hranilnica oziroma posojilnica dosegla v času svojega poslovanja s pravilnim kreditiranjem obratnih sredstev, so pa zelo zadovoljivi. Ne samo, da je pravilno kreditiranje obratnih sredstev omogočilo povečati potrebne zaloge blaga po kmetijskih zadrukah in s tem dvigniti blagovni promet, temveč so tudi mnoge združbe ustvarile boljše finančne rezultate, od katerih je v glavnem odvisen uspešen nadaljnji razvoj. S tem želimo poudariti, da so namenski skladi, ki jih ustvarjajo KZ, zelo važni činitelji za nadaljnje utrjevanje in razvoj in si brez njih razvoja praktično ni mogoče misliti. Zaradi tega je bilo nujno, da so zadružne organizacije uredile kreditno vprašanje, ki je prva osnova za pravilno poslovanje in organsko rast.

Nadalje je Zadružna hranilnica do sedaj precej uspela urediti tudi kreditiranje odkupa in s tem v zvezi reguliranje odkupa vseh kmetijskih pridelkov preko kmetijskih zadrug. Le redke so tiste kmetijske zadružbe, ki se ukvarjajo z odkupom le v manjšem obsegu. Vendar pa ta vprašanja še niso rešena v celoti in bo treba še precej razprav in zaključkov, da bo odkupna dejavnost v letu 1957 še boljše organizirana. Tu pa seveda ne pride v poštev zgolj pomanjkljivost v načinu kreditiranja odkupne dejavnosti, temveč se porajajo še druga vprašanja, tako n. pr. pomanjkanje sposobnega kadra, skladišč, embalaže, prevoznih sredstev itd. S preprčanjem pa lahko rečemo, da se bodo obstoječe pomanjkljivosti in težave, ki se pri odkupih pojavljajo, prihodnje leto še v mnogočemu zmanjšale, za kar bo po svojih močeh skrbela tudi zadružna hranilnica.

Važen korak, ki je bil prav

tako storjen pri zadružnih organizacijah, je utrjevanje finančne discipline. Ne bi sicer mogli trditi, da se je v tem času zboljšala kvaliteta sestav bruto bilanc in ostalih poročil ter da smo dosegli boljše točnost v dostavljanju teh dokumentacij. V tem pogledu so doseženi uspehi še vedno minimalni, dasiravno je bilo v to vloženo precej truda in prizadevanja. Dosežen uspeh je v glavnem v tem, da so zadruge prilično dobro uredile vprašanje osnovnih sredstev, da ne uporabljajo obratnih sredstev za investicije, da ni toliko medsebojnega kreditiranja, da se pravočasno izpolnjujejo družbene obveznosti in da se namenski skladi pravilno in smotrno uporabljajo. Priporočiti pa je treba, da nekatere zadružne organizacije morale prenehati s poslovanjem samo zaradi neurejenega finančnega stanja in so bile likvidirane ali pripojene k sposobnejšim zadružnim organizacijam. Res je, (Nadaljevanje na 6. strani)

